

UNIUNEA EUROPEANĂ

PARLAMENTUL EUROPEAN

CONSILIUL

Strasbourg, 11 martie 2014
(OR. en)

2011/0405 (COD)
LEX 1465

PE-CONS 126/1/13
REV 1

COEST 391
COMAG 124
PESC 1487
RELEX 1131
FIN 913
CADREFIN 353
DEVGEN 321
CODEC 2867

REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI DE INSTITUIRE A INSTRUMENTULUI EUROPEAN DE VECINĂTATE

REGULAMENTUL (UE) NR. .../2014
AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI

din 11 martie 2014

de instituire a Instrumentului european de vecinătate

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 209 alineatul (1) și articolul 212 alineatul (2),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European¹,

având în vedere avizul Comitetului Regiunilor²,

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară³,

¹ JO C 11, 15.1.2013, p.77.

² JO C 391, 18.12.2012, p.110.

³ Poziția Parlamentului European din 11 decembrie 2013 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial) și decizia Consiliului din 11 martie 2014.

întrucât:

- (1) Prezentul regulament instituie Instrumentul european de vecinătate (IEV) drept unul dintre instrumentele care sprijină în mod direct politicile externe ale Uniunii Europene. Acesta înlocuiește Regulamentul (CE) nr. 1638/2006 al Parlamentului European și al Consiliului¹, care a expirat la 31 decembrie 2013.
- (2) Articolul 8 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE) prevede că Uniunea dezvoltă relații speciale cu țările învecinate în vederea stabilirii unui spațiu de prosperitate și de bună vecinătate, întemeiat pe valorile Uniunii și caracterizat prin relații strânse și pașnice, bazate pe cooperare.
- (3) În cadrul politicii europene de vecinătate (PEV), Uniunea oferă țărilor din vecinătatea europeană o relație privilegiată, întemeiată pe angajamentul reciproc de a respecta și a promova valorile democrației și drepturile omului, statul de drept, buna guvernare și principiile unei economii de piață, precum și dezvoltarea durabilă și favorabilă incluziunii. PEV oferă, de asemenea, după caz, un cadru pentru mobilitate sporită și contacte interpersonale, în special prin intermediul acordurilor de facilitare a eliberării vizelor și de readmisie și, de la caz la caz, prin intermediul liberalizării vizelor.

¹ Regulamentul (CE) nr. 1638/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 octombrie 2006 de stabilire a dispozițiilor generale privind instituirea unui instrument european de vecinătate și de parteneriat (JO L 310, 9.11.2006, p.1).

- (4) Încă de la instituirea sa, PEV a întărit relațiile cu țările partenere și a adus beneficii concrete atât Uniunii, cât și partenerilor săi, inclusiv lansarea de inițiative regionale și sprijin acordat democratizării în vecinătatea europeană. O serie de evoluții majore din vecinătatea europeană a avut drept consecință o reexaminare strategică cuprinzătoare a viziunii asupra PEV elaborate în 2011. Acea reexaminare prevede, printre altele, un sprijin sporit pentru partenerii angajați în direcția construirii unor societăți democratice și a realizării de reforme în conformitate cu principiul bazat pe stimulente „mai mult pentru mai mult” și cu principiul „răspunderii reciproce”, parteneriatul cu comunitățile și o abordare mai diferențiată și adaptată pentru fiecare dintre țările partenere în parte. Prezentul regulament ar trebui să stabilească legături clare între cadrul PEV și sprijinul care urmează a fi furnizat prin intermediul instrumentului instituit prin prezentul regulament.
- (5) Prezentul regulament ar trebui să susțină punerea în aplicare a inițiativelor politice care au contribuit la crearea PEV: Parteneriatul estic între Uniune și vecinii săi din est, Parteneriatul pentru democrație și prosperitate comună și, respectiv, Uniunea pentru Mediterana în vecinătatea sudică. Toate aceste inițiative sunt importante din punct de vedere strategic și oferă cadre politice la fel de semnificative pentru aprofundarea relațiilor cu și între țările partenere, fiind bazate pe principiile răspunderii reciproce, asumării și responsabilității comune. Prezentul regulament ar trebui să sprijine, de asemenea, punerea în aplicare a cooperării regionale în întreaga vecinătate europeană, printre altele în cadrul politicii Dimensiunii Nordice sau al Sinergiei Mării Negre, precum și, în primul rând, în cazul cooperării transfrontaliere, aspecte externe ale strategiilor macroregionale relevante.

- (6) Având în vedere importanța rolului partenerilor în acțiunea externă, inclusiv ale organizațiilor societății civile și ale autorităților locale, obiectivele prezentului regulament ar trebui urmărite cu implicarea adecvată a acestora la pregătirea, punerea în aplicare și monitorizarea sprijinului Uniunii. Prezentul regulament ar trebui să sprijine, de asemenea, consolidarea capacității organizațiilor societății civile de a garanta o răspundere pe plan intern și o implicare la nivel local efective, precum și de a-și îndeplini rolul în procesele de democratizare.
- (7) Prezentul regulament ar trebui să recunoască statutul specific al Federației Ruse, atât ca vecin al Uniunii, cât și ca partener strategic în regiune.
- (8) Sprijinul prevăzut atât în temeiul prezentului regulament, cât și al Fondului european de dezvoltare regională (FEDR) ar trebui să fie furnizat pentru programe de cooperare transfrontalieră între, pe de o parte, statele membre și, pe de altă parte, țările partenere și/sau Federația Rusă („alte țări participante la cooperarea transfrontalieră”) de-a lungul frontierelor externe ale Uniunii în vederea promovării unei dezvoltări regionale integrate și durabile și a cooperării între zone de frontieră învecinate, precum și a unei integrări teritoriale armonioase în întreaga Uniune și cu țările învecinate. Pentru a asigura punerea în aplicare eficientă a cooperării transfrontaliere, este important ca procedurile să fie armonizate cu cele din cadrul cooperării teritoriale europene, după caz.

- (9) De asemenea, este important să se încurajeze și să se faciliteze cooperarea între Uniune și partenerii săi și alte țări participante în beneficiul lor comun, îndeosebi prin coordonarea cea mai bună și cea mai eficace a resurselor alocate și prin punerea în comun a contribuțiilor provenite de la instrumentele interne și externe ale bugetului Uniunii, îndeosebi în beneficiul proiectelor de cooperare transfrontalieră și de cooperare regională, al proiectelor de infrastructură de interes pentru Uniune care implică țări învecinate și în alte domenii de cooperare.
- (10) Unitățile teritoriale situate de-a lungul frontierelor care aparțin unor țări din Spațiul Economic European (SEE) și unitățile teritoriale relevante care se numără printre beneficiarii enumerați în anexa I la Regulamentul (UE) nr. .../2014 al Parlamentului European și al Consiliului^{1*} ar trebui să poată, de asemenea, participa la cooperarea transfrontalieră. Participarea țărilor din SEE la programele de cooperare transfrontalieră ar trebui să se bazeze, în continuare, pe resurse proprii.
- (11) Se preconizează că statele membre, țările partenere și alte țări participante la cooperarea transfrontalieră și la cooperarea regională vor furniza cofinanțare. Aceasta va consolida asumarea responsabilității la nivel național, va spori resursele financiare aflate la dispoziția programelor și va facilita participarea părților interesate locale.
- (12) În scopul armonizării terminologiei utilizate în prezentul regulament cu cea a cooperării teritoriale europene, documentele de punere în aplicare a programelor de cooperare transfrontalieră ar trebui să fie denumite „programe operaționale comune”.

¹ Regulamentul (UE) nr. .../2014 al Parlamentului European și al Consiliului din ... privind Instrumentul de asistență pentru preaderare (IPA II) (JO L ...).

* JO: a se introduce numărul în text și numărul, data și referința de publicare în JO în nota de subsol a Regulamentului din PE-CONS 123/13 (2011/0404 (COD)).

- (13) Sprijinul furnizat țărilor învecinate în curs de dezvoltare în cadrul stabilit de PEV ar trebui să fie coerent cu obiectivele și principiile politicilor externe ale Uniunii și, în special, cu politica de dezvoltare a acesteia și cu politica externă și de securitate comună a acesteia. Ar trebui asigurată, de asemenea, coerența cu dimensiunile externe ale politicilor și instrumentelor interne ale Uniunii.
- (14) Uniunea ar trebui să urmărească un nivel maxim de eficiență în utilizarea resurselor disponibile, pentru a optimiza impactul acțiunii sale externe. Acest lucru ar trebui să fie obținut prin intermediul coerenței și al complementarității dintre instrumentele Uniunii pentru finanțarea acțiunii externe, precum și prin crearea de sinergii între IEV, alte instrumente pentru acțiune externă și alte politici ale Uniunii. Aceasta ar trebui să aibă drept consecință consolidarea reciprocă a programelor concepute în temeiul instrumentelor pentru finanțarea acțiunii externe.
- (15) Strategia comună UE-Africa este importantă pentru relațiile cu vecinii mediteraneeni din Africa de Nord.
- (16) Uniunea și statele sale membre ar trebui să îmbunătățească coerența, eficacitatea și complementaritatea politicilor lor privind cooperarea cu țările învecinate. În vederea asigurării faptului că activitatea de cooperare a Uniunii și cea a statelor membre se completează și se susțin reciproc, este oportun să se prevadă o programare comună care ar trebui să fie pusă în aplicare ori de câte ori este posibil și necesar. Ar trebui asigurată, de asemenea, o cooperare și o coordonare adecvate cu alți donatori din afara Uniunii.

- (17) Sprijinul furnizat de Uniune în temeiul prezentului regulament ar trebui, în principiu, să fie aliniat la strategiile și măsurile naționale sau locale conexe ale țărilor partenere și, după caz, inclusiv la cele ale Federației Ruse.
- (18) Comisia ar trebui să urmărească cea mai eficientă utilizare a resurselor disponibile, prin utilizarea instrumentelor financiare cu efect de levier. Un astfel de efect ar putea fi amplificat prin permiterea utilizării și a reutilizării fondurilor investite și generate prin instrumente financiare.
- (19) Combaterea schimbărilor climatice reprezintă una dintre provocările majore cu care se confruntă Uniunea, fiind necesare măsuri urgente la nivel internațional. În conformitate cu intenția exprimată în Comunicarea Comisiei din 29 iunie 2011 intitulată „Un buget pentru Europa 2020” privind majorarea alocărilor pentru acțiunile legate de schimbările climatice astfel încât să ajungă la cel puțin 20 % din bugetul Uniunii, prezentul regulament ar trebui să contribuie la atingerea obiectivului respectiv.
- (20) Un cadru de cooperare stabil cu țările învecinate în domeniul energiei și resurselor, coerent cu normele Uniunii privind piața internă, contribuie la consolidarea securității Uniunii în acest domeniu.
- (21) Egalitatea de gen, drepturile persoanelor aparținând unor minorități și combaterea discriminării și a inegalităților sunt obiective orizontale ale tuturor acțiunilor întreprinse în temeiul prezentului regulament.

- (22) În cadrul relațiilor cu partenerii săi din întreaga lume, Uniunea se angajează să promoveze condiții de muncă decente și justiție socială, precum și să ratifice și să pună în aplicare efectiv standardele de muncă recunoscute la nivel internațional, inclusiv eradicarea muncii prestate de copii, și a acordurilor multilaterale de mediu.
- (23) Prezentul regulament stabilește un pachet financiar pentru durata sa de aplicare, pachet financiar care reprezintă principala valoare de referință în înțelesul punctului 17 din acordul interinstituțional din 2 decembrie 2013 între Parlamentul European, Consiliu și Comisie privind disciplina bugetară, cooperarea în materie bugetară și privind buna gestiune financiară¹, pentru Parlamentul European și pentru Consiliu pe durata procedurii bugetare anuale.
- (24) Interesele financiare ale Uniunii ar trebui protejate prin măsuri proporționale pe tot parcursul ciclului cheltuielilor, inclusiv măsuri de prevenire, detectare și investigare a neregulilor, recuperarea fondurilor pierdute, plătite în mod necuvenit sau utilizate în mod incorect și, dacă este cazul, impunerea de sancțiuni. Aceste măsuri ar trebui să fie întreprinse în conformitate cu acordurile aplicabile, încheiate cu organizații internaționale și cu țări terțe.

¹ JO C 373, 20.12.2013, p.1.

- (25) Pentru a adapta sprijinul Uniunii în temeiul prezentului regulament, competența de a adopta acte în conformitate cu articolul 290 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ar trebui delegată Comisiei în ceea ce privește modificarea listei de priorități pentru sprijinul Uniunii în temeiul prezentului regulament și a alocărilor financiare pentru fiecare tip de program. Este deosebit de important ca, pe parcursul activității sale de pregătire, Comisia să organizeze consultări adecvate, inclusiv la nivel de experți. Comisia, atunci când pregătește și elaborează acte delegate, ar trebui să asigure o transmitere simultană, în timp util și adecvată a documentelor relevante către Parlamentul European și Consiliu.
- (26) În vederea asigurării unor condiții uniforme de punere în aplicare a prezentului regulament, ar trebui să se confere Comisiei competențe de executare.
- (27) Competențele de executare privind cadrele cuprinzătoare unice de sprijin multianual, alte documente de programare și normele de punere în aplicare de stabilire a dispozițiilor specifice pentru punerea în aplicare a cooperării transfrontaliere ar trebui exercitate în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului¹.

¹ Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 februarie 2011 de stabilire a normelor și principiilor generale privind mecanismele de control de către statele membre al exercitării competențelor de executare de către Comisie (JO L 55, 28.2.2011, p. 13).

- (28) Pentru adoptarea unor astfel de acte de punere în aplicare ar trebui în principiu să fie utilizată procedura de examinare, luându-se în considerare natura acestor acte de punere în aplicare, în special capacitatea lor de a furniza o orientare în materie de politică sau implicațiile lor financiare, cu excepția măsurilor cu o importanță financiară redusă.
- (29) Normele și procedurile comune pentru punerea în aplicare a instrumentelor Uniunii pentru finanțarea acțiunii externe sunt stabilite în Regulamentul (UE) nr. .../2014 al Parlamentului European și al Consiliului^{1*}.
- (30) Reglementările care privesc organizarea și funcționarea Serviciului European de Acțiune Externă (SEAE) sunt stabilite în Decizia 2010/427/UE a Consiliului².

¹ Regulamentul (UE) .../2014 al Parlamentului European și al Consiliului din ... de stabilire a normelor și procedurilor comune pentru punerea în aplicare a instrumentelor Uniunii pentru finanțarea acțiunii externe (JO L ...).

* JO: de introdus numărul în text precum și numărul, data și referințele de publicare în JO în nota de subsol ale regulamentului din documentul PE-CONS 130/13 (2011/0415 (COD)).

² Decizia 2010/427/UE a Consiliului din 26 iulie 2010 privind organizarea și funcționarea Serviciului European de Acțiune Externă (JO L 201, 3.8.2010, p. 30).

- (31) În țările din vecinătatea europeană în care alinierea la normele și standardele Uniunii este unul dintre obiectivele-cheie în materie de politică, Uniunea este cea mai în măsură să ofere sprijin în temeiul prezentului regulament. Unele măsuri de sprijin specific nu pot fi furnizate decât la nivelul Uniunii. Experiența statelor membre în materie de tranziție poate, de asemenea, să contribuie la succesul reformelor în țările din vecinătatea europeană și la promovarea valorilor universale în vecinătatea europeană.
- (32) Deoarece obiectivele prezentului regulament nu pot fi realizate în mod satisfăcător de statele membre dar, având în vedere amploarea și efectele acțiunii, pot fi realizate mai bine la nivelul Uniunii, aceasta poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este definit la articolul 5 din TUE. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este definit la articolul respectiv, prezentul regulament nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea obiectivelor menționate.
- (33) Este oportună alinierea duratei de aplicare a prezentului regulament la cea a Regulamentului (UE, Euratom) nr 1311/2013 al Consiliului¹. În consecință, prezentul regulament ar trebui să se aplice de la 1 ianuarie 2014 până la 31 decembrie 2020.

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

¹ Regulamentul (UE, Euratom) nr. 1311/2013 al Consiliului din 2 decembrie 2013 de stabilire a cadrului financiar multianual pentru perioada 2014 - 2020 (JO L 347, 20.12.2013, p. 884).

TITLUL I

OBIECTIVE ȘI PRINCIPII

Articolul 1

Obiectiv general și domeniu de aplicare

- (1) Prezentul regulament instituie un Instrument European de Vecinătate (IEV) în vederea realizării unor progrese suplimentare către realizarea unui spațiu de prosperitate comună și de bună vecinătate la care să participe Uniunea și țările și teritoriile enumerate în anexa I („țările partenere”), prin dezvoltarea unei relații speciale întemeiate pe cooperare, pace și securitate, responsabilitate reciprocă și un angajament comun față de valorile universale ale democrației, statului de drept și respectării drepturilor omului, în conformitate cu TUE.
- (2) Sprijinul Uniunea furnizat în temeiul prezentului regulament este folosit în beneficiul țărilor partenere și al zonelor implicate în cooperarea transfrontalieră. Acesta poate fi utilizat și în beneficiul comun al Uniunii și al țărilor partenere.
- (3) Sprijinul Uniunii furnizat în temeiul prezentului regulament poate fi folosit, de asemenea, pentru a permite Federației Ruse să participe la cooperarea transfrontalieră, la cooperarea regională, cu participarea Uniunii și la programele multinaționale relevante, inclusiv la cooperarea în materie de educație, în special la schimburile de studenți.

- (4) Uniunea promovează, dezvoltă și consolidează valori precum libertatea, democrația, universalitatea și indivizibilitatea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și respectarea acestora, precum și principiile egalității și statului de drept pe care se întemeiază, prin dialog și cooperare cu țările terțe și cu respectarea principiilor dreptului internațional. În consecință, finanțarea în temeiul prezentului regulament respectă aceste valori și principii, precum și angajamentele asumate de Uniune în temeiul dreptului internațional, ținând seama de politicile și pozițiile relevante ale Uniunii.

Articolul 2

Obiectivele specifice ale sprijinului Uniunii

- (1) Sprijinul Uniunii furnizat în temeiul prezentului regulament se concentrează asupra promovării unei cooperări politice sporite, a unei democrații solide și durabile, a unei integrări economice progresive și asupra unui parteneriat consolidat cu comunitățile între Uniune și țările partenere și, în special, asupra punerii în aplicare a acordurilor de parteneriat și cooperare, a acordurilor de asociere sau a altor acorduri existente și viitoare, precum și a unor planuri de acțiune stabilite în comun sau a unor documente echivalente.

- (2) Sprijinul Uniune furnizat în temeiul prezentului regulament vizează în special:
- (a) promovarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, a statului de drept și a principiilor egalității și combaterii discriminării sub toate formele, instituirea unei democrații solide și durabile, promovarea bunei guvernante, combaterea corupției, consolidarea capacității instituționale la toate nivelurile și dezvoltarea unei societăți civile active, incluzând partenerii sociali;
 - (b) realizarea unei integrări progresive în cadrul pieței interne a Uniunii și a unei cooperării sectoriale și intersectoriale consolidate, inclusiv prin armonizare legislativă și convergența reglementărilor cu standardele Uniunii și alte standarde internaționale relevante, precum și a unui acces pe piață îmbunătățit, inclusiv prin intermediul unor zone de liber schimb solide și cuprinzătoare, al unor măsuri conexe în materie de consolidare a instituțiilor și investiții, în special în materie de interconexiuni;
 - (c) crearea condițiilor propice pentru mai buna organizare a migrării legale și favorizarea unei mobilități bine gestionate a persoanelor, pentru punerea în aplicare a acordurilor existente sau viitoare încheiate în conformitate cu abordarea globală în materie de migrație și mobilitate și pentru promovarea contactelor interpersonale, în special în ceea ce privește activitățile culturale, educaționale, profesionale și sportive;

- (d) sprijinirea unei dezvoltări inteligente, durabile și favorabile incluziunii în toate aspectele; reducerea sărăciei, inclusiv prin dezvoltarea sectorului privat și reducerea excluziunii sociale; promovarea consolidării capacităților instituționale în domeniile științei, educației, în special învățământul superior, tehnologiei, cercetării și inovării; promovarea coeziunii economice, sociale și teritoriale interne; stimularea dezvoltării rurale; promovarea sănătății publice; și sprijinirea protecției mediului, combaterea schimbărilor climatice și rezistența la dezastre;
 - (e) promovarea măsurilor de consolidare a încrederii, a relațiilor de bună vecinătate și a altor măsuri care contribuie la securitate, sub toate formele acesteia, precum și a prevenirii și soluționării conflictelor, inclusiv a conflictelor prelungite;
 - (f) intensificarea unei ample colaborări subregionale, regionale și între țările din vecinătatea europeană, precum și a cooperării transfrontaliere.
- (3) Realizarea obiectivelor specifice prevăzute la alineatele (1) și (2) se măsoară utilizând mai ales rapoartele periodice relevante ale Uniunii privind punerea în aplicare a PEV; pentru alineatul (2) literele (a), (d) și (e), indicatorii relevanți stabiliți de organizațiile internaționale și de alte organisme competente; pentru alineatul (2) literele (b), (c) și (d), anvergura adoptării cadrului de reglementare al Uniunii de către țările partenere, după caz; iar pentru alineatul (2) literele (c) și (f), numărul acordurilor și acțiunilor de cooperare relevante.

Indicatorii utilizați pentru a măsura atingerea obiectivelor specifice sunt predefiniți, clari, transparenți și, după caz, specifici fiecărei țări și măsurabili și includ, printre altele, monitorizarea corespunzătoare a alegerilor democratice, respectarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, un sistem judiciar independent, cooperarea în materie de justiție, libertate și securitate, nivelul corupției, fluxurile comerciale, egalitatea de gen și indicatorii care permit disparităților economice interne, inclusiv nivelurilor de ocupare a forței de muncă, să fie măsurate

- (4) Și alte domenii relevante pot beneficia de sprijin din partea Uniunii în temeiul prezentului regulament, atunci când acest sprijin este în conformitate cu obiectivele generale ale PEV.

Articolul 3

Cadrul de politică

- (1) Acordurile de parteneriat și cooperare, acordurile de asociere și alte acorduri existente sau viitoare care stabilesc o relație cu țările partenere, comunicările corespunzătoare ale Comisiei, concluziile Consiliului European și concluziile Consiliului, precum și declarațiile relevante ale reuniunilor la nivel înalt sau concluziile reuniunilor ministeriale cu țările partenere din PEV, inclusiv în contextul Parteneriatului estic și al Uniunii pentru Mediterana, dar și rezoluțiile relevante ale Parlamentului European constituie, în condițiile respectării principiului asumării responsabilității, cadrul general de politică al prezentului regulament pentru programarea și punerea în aplicare a sprijinului furnizat de Uniune în temeiul prezentului regulament.

- (2) Elementele de referință esențiale pentru stabilirea priorităților în materie de sprijin furnizat de Uniune în temeiul prezentului regulament și pentru evaluarea progreselor așa cum este descrisă la articolul 2 alineatul (3) sunt: planurile de acțiune sau alte documente echivalente convenite de comun acord, cum ar fi agendele de asociere dintre țările partenere și Uniune, sub formă bilaterală sau multilaterală, inclusiv, în măsura în care sunt relevante, în cadrul Parteneriatului Estic și al dimensiunii sudice a PEV.
- (3) În cazul în care nu s-au încheiat acorduri, astfel cum se prevede la alineatul (1), între Uniune și țările partenere, sprijinul Uniunii în temeiul prezentului regulament poate fi furnizat atunci când acesta se dovedește util în vederea îndeplinirii obiectivelor de politică ale Uniunii și este programat în temeiul obiectivelor respective, luând în considerare nevoile țării în cauză.

Articolul 4

Diferențiere, parteneriat și cofinanțare

- (1) Sprijinul pe care Uniunea îl furnizează în temeiul prezentului regulament fiecărei țări partenere în conformitate cu articolul 6 alineatul (1) litera (a) se bazează pe stimulente și este diferențiat în ceea ce privește forma și cuantumurile acordate, ținând seama de toate elementele enumerate mai jos, reflectând, în cazul fiecărei țări partenere:
- (a) nevoile, utilizând indicatori precum populația și nivelul de dezvoltare;
 - (b) angajamentul față de obiectivele reformelor politice, economice și sociale convenite de comun acord și progresele înregistrate în punerea lor în aplicare;

- (c) angajamentul față de construirea unei democrații solide și durabile și progresele înregistrate în acest proces;
- (d) parteneriatul cu Uniunea, inclusiv nivelul de ambiție al acestuia;
- (e) capacitatea de absorbție și impactul potențial al sprijinului Uniunii furnizat în temeiul prezentului regulament.

Acest sprijin este reflectat în documentele de programare multianuală menționate la articolul 7.

- (2) În urma adoptării documentelor de programare specificate la articolul 7 și fără a aduce atingere celorlalte elemente descrise la alineatul (1) din prezentul articol, ponderea resurselor disponibile oferite țărilor partenere se adaptează în primul rând în funcție de progresele lor în procesul de construire și consolidare a unei democrații solide și durabile și de punerea în aplicare a obiectivelor de reformă politică, economică și socială convenite, în conformitate cu abordarea bazată pe stimulente.

Pentru programele multinaționale de coordonare, ponderea respectivă este determinată în funcție de progresele înregistrate de țările partenere în procesul de construire a unei democrații solide și durabile, ținând cont în egală măsură de progresele acestora în punerea în aplicare a obiectivelor de reformă convenite care contribuie la îndeplinirea obiectivului respectiv.

Progresele țărilor partenere sunt evaluate periodic, în special prin intermediul unor rapoarte de progres în domeniul PEV, care includ tendințele în comparație cu anii anteriori.

Este posibil ca sprijinul să fie reconsiderat în cazul unui regres grav sau persistent.

- (3) Abordarea bazată pe stimulente nu se aplică sprijinului acordat societății civile, contactelor interpersonale, inclusiv cooperării dintre autoritățile locale, sprijinului pentru îmbunătățirea situației în materie de drepturile omului sau măsurilor de sprijin în context de criză. În cazul unui regres grav sau persistent, este posibil ca acest sprijin să fie intensificat.
- (4) Abordarea bazată pe stimulente în temeiul prezentului regulament face obiectul unor schimburi de opinii regulate în cadrul Parlamentului European și al. Consiliului.
- (5) Sprijinul pe care Uniunea îl furnizează în temeiul prezentului regulament este stabilit, în principiu, în parteneriat cu beneficiarii. Parteneriatul respectiv implică, după caz, următoarele părți interesate în pregătirea, punerea în aplicare și monitorizarea sprijinului acordat de Uniune:
- (a) autoritățile naționale și locale; și
 - (b) organizațiile societății civile,
- inclusiv prin consultarea și accesarea în timp util a unor informații relevante, care le permit să joace un rol semnificativ în procesul respectiv.

- (6) Sprijinul pe care Uniunea îl furnizează în temeiul prezentului regulament este, în principiu, cofinanțat de țările partenere și de alte țări participante prin fonduri publice, contribuții ale beneficiarilor sau alte surse. Se poate deroga de la cerințele privind cofinanțarea în cazuri justificate în mod corespunzător și atunci când aceasta este necesară pentru susținerea dezvoltării societății civile și a actorilor nonstatali, în special a organizațiilor societății civile de mici dimensiuni, fără a aduce atingere respectării celorlalte condiții prevăzute în Regulamentul (UE, Euratom) nr. 966/2012 al Parlamentului European și al Consiliului¹.

Articolul 5

Coerența și coordonarea donatorilor

- (1) În punerea în aplicare a prezentului regulament, se asigură coerența cu toate domeniile acțiunii externe a Uniunii, precum și cu alte politici relevante ale acesteia. În acest scop, măsurile finanțate în temeiul prezentului regulament, inclusiv cele gestionate de Banca Europeană de Investiții (BEI), se bazează pe documentele privind politica de cooperare menționate la articolul 3 alineatele (1) și (2), precum și pe interesele, prioritățile de politică și strategiile specifice ale Uniunii. Aceste măsuri respectă angajamentele asumate în temeiul acordurilor multilaterale și al convențiilor internaționale la care Uniunea și țările partenere sunt părți.
- (2) Uniunea, statele membre și BEI asigură coerența între sprijinul furnizat în temeiul prezentului regulament și alte tipuri de sprijin acordate de Uniune, de statele membre și de instituțiile financiare europene.

¹ Regulamentul (UE, Euratom) nr. 966/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2012 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii și de abrogare a Regulamentului (CE, Euratom) Nr. 1605/2002 al Consiliului (JO L 298, 26.10.2012, p. 1).

- (3) Uniunea și statele membre își coordonează programele de sprijin respective, în vederea creșterii eficacității și a eficienței în asigurarea punerii în aplicare a sprijinului și a dialogului în materie de politică și a prevenirii duplicării finanțării, în conformitate cu principiile stabilite privind consolidarea coordonării operaționale în domeniul sprijinului extern, dar și pentru armonizarea politicilor și a procedurilor. Coordonarea implică consultări periodice și schimburi frecvente de informații relevante pe parcursul diferitelor faze ale ciclului de sprijin, în special pe teren. Programarea în comun se pune în aplicare ori de câte ori este posibil și relevant. Atunci când acest lucru nu se poate realiza, se au în vedere alte modalități, cum ar fi cooperarea delegată și acordurile de transfer, pentru a se asigura cel mai înalt grad de coordonare.

În cadrul raportului menționat la articolul 17 din Regulamentul (UE) nr. .../2014^{*}, Comisia raportează cu privire la programarea comună cu statele membre și include recomandări în cazul în care programarea comună nu a fost realizată pe deplin.

- (4) Uniunea adoptă, în cooperare cu statele membre, măsurile necesare, inclusiv consultări în etape timpurii ale procesului de programare, pentru asigurarea complementarității, a unei coordonări și a unei cooperări adecvate cu organizațiile și entitățile multilaterale și regionale, inclusiv cu instituțiile financiare europene, instituțiile financiare internaționale, agențiile, fondurile și programele Organizației Națiunilor Unite, fundațiile private și politice, precum și donatorii din afara Uniunii.
- (5) Documentele menționate la articolul 7 alineatele (2) și (3) se referă, de asemenea, în măsura posibilului, la activitățile altor donatori din Uniune.

* JO: a se insera în text numărul regulamentului din documentul PE-CONS 130/13 (2011/0415 (COD)).

TITLUL II

PROGRAMAREA ȘI ALOCAREA ORIENTATIVĂ A FONDURILOR

Articolul 6

Tipuri de programe

- (1) Sprijinul pe care Uniunea îl furnizează în temeiul prezentului regulament este programat prin:
- (a) programe bilaterale care vizează sprijinul Uniunii în favoarea unei țări partenere;
 - (b) programe multinaționale care vizează provocări comune tuturor țărilor partenere sau unora dintre acestea, pe baza priorităților Parteneriatului Estic și a dimensiunii sudice a PEV și ținând seama de eforturile depuse în contextul Uniunii pentru Mediterana, precum și cooperarea regională și subregională, în principal între două sau mai multe țări partenere, inclusiv în cadrul Dimensiunii Nordice și al Sinergiei Mării Negre. Aceasta poate implica Federația Rusă în conformitate cu articolul 1 alineatul (3);
 - (c) programe de cooperare transfrontalieră care vizează cooperarea între unul sau mai multe state membre, pe de o parte, și una sau mai multe țări partenere și/sau Federația Rusă („alte țări participante la cooperarea transfrontalieră”), pe de altă parte, care se desfășoară de-a lungul părții lor comune a frontierei externe a Uniunii.

- (2) Prioritățile pentru sprijinul furnizat de Uniune în temeiul prezentului regulament sunt prevăzute în anexa II.
- (3) Sprijinul pe care Uniunea îl furnizează în temeiul prezentului regulament se pune în aplicare în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. .../2014* și, pentru programele menționate la articolul 6 alineatul (1) litera (c) din prezentul regulament, de asemenea în conformitate cu normele de punere în aplicare care stabilesc dispozițiile specifice pentru punerea în aplicare a cooperării transfrontaliere astfel cum sunt menționate la articolul 12 din prezentul regulament.

Articolul 7

Programarea și alocarea orientativă a fondurilor pentru programele orientative naționale și multinaționale

- (1) Alocările financiare orientative pentru programele naționale se stabilesc pe baza criteriilor prevăzute la articolul 4 alineatul (1).
- (2) În țările pentru care există documentele prevăzute la articolul 3 alineatul (2) din prezentul regulament, se adoptă un cadru cuprinzător unic de sprijin multianual, în conformitate cu procedura de examinare prevăzută la articolul 16 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. .../2014*. Cadrul unic de sprijin:
- (a) reexaminează progresele înregistrate în privința cadrului de politică și îndeplinirea obiectivelor convenite anterior, precum și stadiul în care se află relațiile dintre Uniune și țara parteneră, inclusiv nivelul de ambiție al țării respective în ceea ce privește parteneriatul său cu Uniunea;

* JO: a se insera în text numărul regulamentului din documentul PE-CONS 130/13 (2011/0415 (COD)).

- (b) stabilește obiectivele și prioritățile sprijinului Uniunii, selectate în special dintre cele incluse în documentele prevăzute la articolul 3 alineatul (2) din prezentul regulament și în strategiile sau planurile țărilor partenere, atunci când acele strategii sau planuri sunt conforme cu cadrul politic general și în cazul cărora evaluarea periodică a Uniunii a evidențiat necesitatea sprijinului;
- (c) indică rezultatele preconizate; și
- (d) stabilește nivelul orientativ al finanțării, defalcat pe priorități.

Alocările financiare orientative pentru fiecare cadru unic de sprijin sunt acordate sub forma unei plaje ale cărei limite nu depășesc 20 % din acele alocări.

Durata cadrului unic de sprijin corespunde în principiu duratei documentului relevant menționat la articolul 3 alineatul (2) din prezentul regulament.

- (3) În cazul țărilor pentru care nu există documentele menționate la articolul 3 alineatul (2) din prezentul regulament, se adoptă un document cuprinzător de programare, inclusiv o strategie și un program orientativ multianual, în conformitate cu procedura de examinare prevăzută la articolul 16 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr.../2014*. Documentul:
 - (a) definește o strategie de răspuns a Uniunii pe baza unei analize a situației țării respective, a relațiilor sale cu Uniunea și a strategiilor sau planurilor țărilor partenere, în cazul în care acele strategii sau planuri corespund cadrului politic general;

* JO: a se insera în text numărul regulamentului din documentul PE-CONS 130/13 (2011/0415 (COD)).

- (b) stabilește obiectivele și prioritățile pentru sprijinul din partea Uniunii;
- (c) indică rezultatele scontate; și
- (d) stabilește nivelul orientativ al finanțării, defalcat pe priorități.

Alocările financiare orientative conexe sunt acordate sub forma unei plaje ale cărei limite nu depășesc 20 % din acele alocări. Documentul de programare are o durată multianuală corespunzătoare.

- (4) În cazul programelor multinaționale, se adoptă un document cuprinzător de programare, care conține o strategie și un program orientativ multianual, în conformitate cu procedura de examinare prevăzută la articolul 16 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr.../2014* .
Acesta:

- (a) stabilește obiectivele și prioritățile sprijinului furnizat de Uniune regiunii sau subregiunii respective, reflectând, după caz, prioritățile stabilite în cadrul Parteneriatului Estic sau al Uniunii pentru Mediterana;
- (b) indică rezultatele scontate; și
- (c) stabilește nivelul orientativ al finanțării, defalcat pe priorități.

Alocările financiare orientative pentru programele multinaționale se stabilesc utilizând criterii transparente și obiective.

Documentul de programare are o durată multianuală corespunzătoare.

* JO: a se insera în text numărul regulamentului din documentul PE-CONS 130/13 (2011/0415 (COD)).

- (5) Documentele cadrului unic de sprijin, menționat la alineatul (1) din prezentul articol, sunt reexamine ori de câte ori este necesar, inclusiv pe baza rapoartelor periodice relevante ale Uniunii și ținând seama de eforturile depuse de organismele comune instituite în temeiul acordurilor cu țările partenere, putând fi revizuite în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 16 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. .../2014* . Documentele de programare menționate la alineatele (3) și (4) din prezentul articol sunt supuse reexaminării intermediare sau reexaminării ori de câte ori este necesar și pot fi revizuite în conformitate cu aceeași procedură.
- (6) Pentru a facilita punerea în aplicare a abordării bazate pe stimulente menționată la articolul 4 alineatul (2), o sumă în valoare de aproximativ 10 % din pachetul financiar prevăzut la articolul 17 alineatul (1) se alocă programelor multinaționale de coordonare care vor completa alocările financiare ale fiecărei țări, menționate la articolul 7 alineatele (2) și (3). Deciziile relevante ale Comisiei de instituire a acestor programe de coordonare vor specifica țările care pot primi alocări, urmând ca alocările efective să fie decise pe baza progreselor înregistrate pentru instituirea unei democrații solide și durabile și a punerii în aplicare a obiectivelor de reformă convenite, contribuind la îndeplinirea obiectivului respectiv.
- (7) În cazul în care este necesar ca măsurile să fie puse în aplicare în mod mai eficace, în beneficiul comun al Uniunii și al țărilor partenere, în domenii cum ar fi cooperarea și interconexiunile transnaționale, finanțarea în temeiul prezentului regulament poate fi pusă în comun cu finanțarea prevăzută de alte regulamente relevante ale Uniunii de instituire a instrumentelor de finanțare. În acest caz, Comisia decide ce set unic de norme se aplică în ceea ce privește punerea în aplicare.

* JO: a se insera în text numărul regulamentului din documentul PE-CONS 130/13 (2011/0415 (COD)).

- (8) Statele membre sunt implicate în procesul de programare, în conformitate cu articolul 16 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. .../2014*. Statele membre respective și alți donatori care s-au angajat să își programeze sprijinul în comun cu Uniunea sunt implicați îndeaproape. De asemenea, documentele de programare pot reglementa, după caz, contribuția acestora.
- (9) În cazul în care statele membre și alți donatori s-au angajat să își programeze în comun sprijinul, un document comun de programare multianuală poate înlocui cadrul unic de sprijin și documentele de programare prevăzute la alineatele (3) și (4), cu condiția ca acesta să îndeplinească cerințele stabilite la respectivele alineate.
- (10) În caz de criză sau de amenințare la adresa democrației, a statului de drept, sau a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în caz de dezastre naturale sau provocate de om, se poate efectua o reexaminare *ad hoc* a documentelor de programare. Această reexaminare de urgență asigură menținerea coerenței între politicile Uniunii, sprijinul furnizat de Uniune în temeiul prezentului regulament și sprijinul acordat în temeiul altor instrumente ale Uniunii pentru finanțarea acțiunii externe. O reexaminare de urgență poate avea drept rezultat adoptarea unor documente de programare revizuite. Într-un astfel de caz, Comisia transmite documentele de programare revizuite spre informare Parlamentului European și Consiliului în termen de o lună de la adoptare.
- (11) Orice programare sau reexaminare a programelor care are loc ulterior publicării raportului de evaluare intermediară prevăzut la articolul 17 din Regulamentul (UE) nr. .../2014* ține seama de rezultatele, constatările și concluziile raportului respectiv.

* JO: a se insera în text numărul regulamentului din documentul PE-CONS 130/13 (2011/0415 (COD)).

TITLUL III

COOPERAREA TRANSFRONTALIERĂ

Articolul 8

Eligibilitatea geografică

- (1) Programele de cooperare transfrontalieră prevăzute la articolul 6 alineatul (1) litera (c) pot fi instituite:
- (a) pentru frontiere terestre, care acoperă unitățile teritoriale corespunzătoare nivelului 3 din nomenclatorul unităților teritoriale de statistică (NUTS) sau echivalente, situate de-a lungul frontierelor terestre dintre statele membre și celelalte țări participante la cooperarea transfrontalieră, fără a aduce atingere potențialelor ajustări necesare pentru a asigura coerența și continuitatea acțiunii de cooperare și în conformitate cu articolul 9 alineatul (4);
 - (b) pentru frontiere maritime, care acoperă unitățile teritoriale corespunzătoare nivelului NUTS 3 sau echivalente, situate de-a lungul frontierelor maritime dintre statele membre și celelalte țări participante la cooperarea transfrontalieră, separate de o distanță maximă de 150 km, fără a aduce atingere eventualelor ajustări necesare pentru a asigura coerența și continuitatea acțiunii de cooperare;
 - (c) în jurul unui bazin maritim, care acoperă unitățile teritoriale de coastă corespunzătoare nivelului NUTS 2 sau echivalente, care au ieșire la un bazin maritim comun statelor membre, și celelalte țări participante la cooperarea transfrontalieră.

- (2) Pentru a se asigura continuarea programelor de cooperare existente și în alte cazuri justificate și pentru a contribui la îndeplinirea obiectivelor programului, unitățile teritoriale limitrofe celor menționate la alineatul (1) pot fi autorizate să participe la cooperarea transfrontalieră. Condițiile în care unitățile teritoriale limitrofe pot participa la cooperare sunt stipulate în programele operaționale comune.
- (3) În cazuri justificate în mod corespunzător, centrele sociale, economice sau culturale majore din statele membre sau din celelalte țări participante la cooperarea transfrontalieră care nu sunt limitrofe unităților teritoriale eligibile pot fi incluse cu condiția ca o astfel de participare să contribuie la îndeplinirea obiectivelor prevăzute în documentul de programare. Condițiile în care astfel de centre pot participa la cooperare sunt stipulate în programele operaționale comune.
- (4) În cazul în care programele sunt instituite în conformitate cu alineatul (1) litera (b), Comisia poate, de comun acord cu participanții, să propună ca eligibilitatea geografică să fie extinsă la ansamblul unității teritoriale de nivel NUTS 2 în zona în care este situată unitatea teritorială de nivel NUTS 3.
- (5) Cooperarea transfrontalieră urmărește coerența cu obiectivele strategiilor macroregionale actuale și viitoare.

Articolul 9

Programarea și alocarea fondurilor pentru cooperare transfrontalieră

- (1) Se elaborează un document de programare în scopul defînirii:
 - (a) obiectivelor strategice vizate de cooperarea transfrontalieră și a priorităților și rezultatelor preconizate ale acestei cooperări;
 - (b) listei de programe operaționale comune care urmează să fie instituite;
 - (c) defalcării orientative a resurselor între programele frontaliere terestre și maritime prevăzute la articolul 8 alineatul (1) literele (a) și (b) și programele privind bazinele maritime menționate la articolul 8 alineatul (1) litera (c);
 - (d) alocărilor orientative multianuale pentru fiecare program operațional comun;
 - (e) unităților teritoriale eligibile să participe la fiecare program operațional comun, precum și a unităților teritoriale și a centrelor prevăzute la articolul 8 alineatele (2), (3) și (4);
 - (f) alocărilor orientative pentru a sprijini, după caz, acțiuni orizontale de consolidare a capacităților instituționale, crearea de rețele și schimbul de experiență între programe;
 - (g) contribuțiilor la programele transnaționale instituite în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1299/2013 al Parlamentului European și al Consiliului¹, la care participă țări partenere și/sau Federația Rusă.

¹ Regulamentul (UE) nr. 1299/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind dispoziții specifice pentru sprijinul din partea Fondului european de dezvoltare regională pentru obiectivul de cooperare teritorială europeană (JO L 347, 20.12.2013, p. 259.).

Documentul de programare acoperă o perioadă de șapte ani și este adoptat de Comisie în conformitate cu procedura de examinare prevăzută la articolul 16 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. .../2014*. Acesta este supus reexaminării intermediare sau reexaminării ori câte ori este necesar și poate fi revizuit în conformitate cu acea procedură.

- (2) Programele operaționale comune sunt cofinanțate de FEDR. Cuantumul total al contribuției de la FEDR este stabilit în conformitate cu articolul 4 alineatul (4) din Regulamentul (UE) nr. 1299/2013. Prezentul regulament se aplică utilizării acelei contribuții.
- (3) Instrumentul de asistență pentru preaderare (IPA II), astfel cum a fost instituit prin Regulamentul (UE) nr. .../2014**, poate fi utilizat pentru a cofinanța programe operaționale comune la care participă beneficiarii enumerați în anexa I la respectivul regulament. Prezentul regulament se aplică utilizării acelei cofinanțări.
- (4) Alocările orientative de fonduri pentru programele operaționale comune sunt stabilite pe baza unor criterii obiective, în special populația unităților teritoriale eligibile, astfel cum sunt definite la articolul 8 alineatul (1) literele (a), (b) și (c). La stabilirea alocărilor orientative, se pot efectua ajustări pentru a reflecta necesitatea unui echilibru între contribuțiile de la FEDR și contribuțiile furnizate în temeiul prezentului regulament, precum și alți factori care afectează intensitatea cooperării, cum ar fi caracteristicile specifice ale zonelor de frontieră și capacitatea lor de a gestiona și a absorbi sprijinul furnizat de Uniune.

* JO: a se insera în text numărul regulamentului din documentul PE-CONS 130/13 (2011/0415 (COD)).

** JO: a se insera în text numărul regulamentului din documentul PE-CONS 123/13 (2011/0404 (COD)).

Articolul 10

Programele operaționale comune

- (1) Cooperarea transfrontalieră este pusă în aplicare prin programe operaționale comune multianuale, care reglementează cooperarea la o frontieră sau la un grup de frontiere și care conțin măsuri multianuale menite să răspundă unui set coerent de priorități și care pot fi puse în aplicare cu sprijin furnizat de Uniune. Programele operaționale comune se bazează pe documentul de programare prevăzut la articolul 9 alineatul (1). Acestea includ o descriere succintă a sistemelor de gestionare și control care acoperă elementele menționate la articolul 11 alineatul (2) și la articolul 12 alineatul (2).
- (2) Programele operaționale comune pentru frontierele terestre și maritime sunt instituite pentru fiecare frontieră la nivelul teritorial corespunzător și includ unități teritoriale eligibile care aparțin unuia sau mai multor state membre și uneia sau mai multora dintre celelalte țări participante la cooperarea transfrontalieră.
- (3) Programele operaționale comune din arealul bazinelor maritime au un caracter multilateral, sunt instituite la nivelul teritorial corespunzător și includ unități teritoriale eligibile care au ieșire la un bazin maritim comun aparținând mai multor țări participante, printre care se numără cel puțin un stat membru și o țară din categoria altor țări participante la cooperarea transfrontalieră. Acestea pot include activități bilaterale destinate susținerii cooperării dintre un stat membru și o țară din categoria altor țări participante la cooperarea transfrontalieră.

- (4) În termen de un an de la aprobarea documentului de programare prevăzut la articolul 9 alineatul (1) și după adoptarea normelor de punere în aplicare de stabilire a dispozițiilor specifice pentru punerea în aplicare a cooperării transfrontaliere, țările participante prezintă împreună Comisiei propuneri de programe operaționale comune. Comisia adoptă, în termenul stabilit în normele de punere în aplicare, fiecare program operațional comun după verificarea coerenței acestuia cu prezentul regulament, cu documentul de programare și cu normele de punere în aplicare. Comisia prezintă programele operaționale comune Parlamentului European și statelor membre spre informare în termen de o lună de la adoptarea programelor respective.
- (5) Zonele din alte țări decât statele membre sau alte țări participante la cooperarea transfrontalieră care sunt limitrofe zonelor eligibile, astfel cum sunt definite la articolul 8 alineatul (1) literele (a) și (b), sau care au ieșire la un bazin maritim comun în care este instituit un program operațional comun pot fi incluse în cadrul unui program operațional comun și pot beneficia de sprijinul furnizat de Uniune în temeiul prezentului regulament, în condițiile prevăzute în documentul de programare menționat la articolul 9 alineatul (1).
- (6) Comisia și țările participante adoptă măsurile corespunzătoare pentru a se asigura că programele de cooperare transfrontalieră, în special cele pentru bazinele maritime, instituite în temeiul prezentului regulament și programele de cooperare transnațională instituite în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1299/2013, care au, parțial, aceeași arie de acoperire geografică, vor fi pe deplin complementare și se vor sprijini reciproc.

- (7) Programele operaționale comune pot fi revizuite la inițiativa țărilor participante sau a Comisiei pe baza unor motive cum ar fi:
- (a) modificări ale priorităților de cooperare sau evoluții socioeconomice;
 - (b) rezultatele punerii în aplicare a măsurilor în cauză și cele produse prin procesul de monitorizare și evaluare;
 - (c) necesitatea de a ajusta cuantumul aferent fondurilor disponibile și de a realoca resursele.
- (8) Până la sfârșitul anului calendaristic următor anului în care se adoptă programele operaționale comune, Comisia încheie un acord de finanțare cu celelalte țări participante la cooperarea transfrontalieră. Acordul de finanțare respectiv include dispozițiile juridice necesare punerii în aplicare a programului operațional comun și poate fi cosemnat de celelalte țări participante și de autoritatea de management menționată la articolul 12 alineatul (2) litera (c) sau de țara care găzduiește autoritatea de management.

În cazul în care este necesar, între țările participante și autoritatea de management se încheie un acord, de exemplu sub forma unui memorandum de înțelegere, pentru a stabili responsabilitățile financiare specifice și modalitățile țărilor vizate de punere în aplicare a programului, inclusiv sarcinile și responsabilitățile lor de gestionare și administrative.

- (9) Se instituie un program operațional comun, care implică cel puțin două țări din categoria alte țări participante la cooperarea transfrontalieră, dacă acordul de finanțare este semnat de cel puțin o țară din categoria alte țări participante la cooperarea transfrontalieră. Alte țări participante la cooperarea transfrontalieră care fac obiectul unui program instituit pot participa la program în orice moment, prin semnarea acordului de finanțare.
- (10) În cazul în care o țară participantă se angajează să cofinanțeze un program operațional comun, programul respectiv clarifică modalitățile și garanțiile necesare pentru auditul, furnizarea, utilizarea și monitorizarea cofinanțării. Acordul de finanțare aferent este semnat de toate țările participante și de autoritatea de management a programului operațional comun sau de țara care găzduiește autoritatea de management.
- (11) Programele operaționale comune pot prevedea, de asemenea, o contribuție financiară de la și pentru instrumentele financiare cu care pot fi combinate granturile, în conformitate cu normele privind aceste instrumente, cu condiția ca acest lucru să contribuie la realizarea priorităților programului respectiv.
- (12) Conform principiului parteneriatului, țările participante și autoritățile locale ale acestora, după caz, selectează în comun acțiuni susceptibile să beneficieze de sprijin din partea Uniunii, care sunt coerente cu prioritățile și măsurile programului operațional comun.

- (13) În anumite cazuri specifice și justificate în mod corespunzător, atunci când:
- (a) un program operațional comun nu poate fi înaintat din cauza problemelor survenite în relațiile dintre țările participante sau dintre Uniunea Europeană și o altă țară participantă la cooperarea transfrontalieră;
 - (b) programul operațional comun nu poate fi pus în aplicare din cauza problemelor survenite în relațiile dintre țările participante;
 - (c) țările participante nu au înaintat Comisiei un program operațional comun până la 30 iunie 2017; sau
 - (d) niciuna dintre celelalte țări participante la cooperarea transfrontalieră parte la program nu a semnat acordul de finanțare relevant până la sfârșitul anului ulterior adoptării programului,

Comisia, în urma consultărilor cu statul membru (statele membre) în cauză, adoptă măsurile necesare pentru a permite statului membru (statelor membre) în cauză să utilizeze contribuția de la FEDR pentru programul operațional comun, în temeiul articolului 4 alineatele (7) și (8) din Regulamentul (UE) nr. 1299/2013.

- (14) Angajamentele bugetare referitoare la acțiuni sau programe privind cooperarea transfrontalieră a căror realizare depășește un singur exercițiu financiar se pot repartiza pe mai multe exerciții financiare, în tranșe anuale.

Articolul 11

Gestionarea programelor operaționale comune

- (1) Programele operaționale comune sunt puse în aplicare, de obicei, în gestiune comună cu statele membre. Cu toate acestea, țările participante pot să propună punerea în aplicare prin gestiune indirectă, de către o entitate menționată în Regulamentul (UE, Euratom) nr. 966/2012 și în conformitate cu normele de punere în aplicare prevăzute la articolul 12 alineatul (2) din prezentul regulament.
- (2) Comisia se asigură, pe baza informațiilor disponibile, că statul membru, în cazul gestiunii comune, sau cealaltă țară participantă la cooperarea transfrontalieră ori organizația internațională, în cazul gestiunii indirecte, a instituit și utilizează sisteme de gestiune și control care sunt conforme cu Regulamentul (UE, Euratom) nr. 966/2012, cu prezentul regulament și cu normele sale de punere în aplicare așa cum sunt prevăzute la articolul 12 alineatul (2) din prezentul regulament.

Statele membre, alte țări participante la cooperarea transfrontalieră și organizațiile internaționale în cauză asigură funcționarea eficace a sistemelor lor de gestiune și control, legalitatea și conformitatea tranzacțiilor subiacente și respectarea principiului bunei gestiuni financiare. Acestea sunt responsabile de gestionarea și controlul programelor.

Comisia poate solicita statului membru sau celeilalte țări participante la cooperarea transfrontalieră sau organizației internaționale în cauză să examineze o plângere înaintată Comisiei privind selectarea sau punerea în aplicare a operațiunilor care au beneficiat de sprijin în temeiul prezentului titlu sau funcționarea sistemului de gestiune și control.

- (3) Pentru a permite pregătirea adecvată a punerii în aplicare a programelor operaționale comune, cheltuielile suportate după înaintarea către Comisie a programelor operaționale comune sunt eligibile de la 1 ianuarie 2014.
- (4) Atunci când eligibilitatea este restrânsă în conformitate cu articolul 8 alineatul (7) din Regulamentul (UE) nr. .../2014^{*}, entitatea menționată la alineatul (1) al prezentului articol, care poate lansa cereri de propuneri și proceduri de ofertare, are dreptul să accepte ca fiind ofertanți eligibili, solicitanți și candidați din țări neeligibile sau bunuri de origine neeligibilă, în conformitate cu articolul 8 alineatul (2) și cu articolul 9 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. .../2014^{*}.

Articolul 12

Norme de punere în aplicare a cooperării transfrontaliere

- (1) Normele de punere în aplicare care stipulează dispozițiile specifice pentru punerea în aplicare a prezentului titlu se adoptă în conformitate cu procedura de examinare prevăzută la articolul 16 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. .../2014^{*}.

^{*} JO: a se insera în text numărul regulamentului din documentul PE-CONS 130/13 (2011/0415 (COD)).

- (2) Aspectele reglementate de normele de punere în aplicare includ dispoziții detaliate privind, printre altele:
- (a) rata și metodele de cofinanțare;
 - (b) conținutul, pregătirea, modificarea și încheierea programelor operaționale comune;
 - (c) rolul și funcția structurilor programului, de exemplu, Comitetul comun de monitorizare, autoritatea de management și secretariatul tehnic comun al acesteia, inclusiv componenta permanentă, identificarea efectivă, responsabilitatea și răspunderea, descrierea sistemelor de gestiune și control, precum și condițiile privind gestionarea tehnică și financiară a sprijinului furnizat de Uniune, inclusiv eligibilitatea cheltuielilor;
 - (d) procedurile de recuperare în toate țările participante;
 - (e) monitorizarea și evaluarea;
 - (f) vizibilitatea și activitățile de informare;
 - (g) gestionarea comună și indirectă, astfel cum se prevede la articolul 6 alineatul (2) din Regulamentul (UE) nr. .../2014*.

* JO: a se insera în text numărul regulamentului din documentul PE-CONS 130/13 (2011/0415 (COD)).

TITLUL IV

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 13

Delegarea de competențe

Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 14 pentru a modifica anexa II la prezentul regulament. În special, ulterior publicării raportului de evaluare intermediară, astfel cum se prevede la articolul 17 din Regulamentul (UE) nr. .../2014*, și pe baza recomandărilor din raportul respectiv, Comisia adoptă un act delegat de modificare a anexei II la prezentul regulament până la 31 martie 2018.

Articolul 14

Exercitarea delegării de competențe

- (1) Competența de a adopta acte delegate este conferită Comisiei în condițiile prevăzute în prezentul articol.
- (2) Competența de a adopta acte delegate menționată la articolul 13 se conferă Comisiei până la 31 decembrie 2020.

- (3) Delegarea de competențe menționată la articolul 13 poate fi revocată oricând de Parlamentul European sau de Consiliu. O decizie de revocare pune capăt delegării de competențe specificată în decizia respectivă. Decizia produce efecte din ziua care urmează datei publicării acesteia în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* sau de la o dată ulterioară menționată în decizie. Decizia nu aduce atingere actelor delegate care sunt deja în vigoare.
- (4) De îndată ce adoptă un act delegat, Comisia îl notifică simultan Parlamentului European și Consiliului.
- (5) Un act delegat adoptat în temeiul articolului 13 intră în vigoare numai în cazul în care nici Parlamentul European și nici Consiliul nu au formulat obiecțiuni în termen de două luni de la notificarea acestuia către Parlamentul European și Consiliu sau, în cazul în care, înaintea expirării termenului respectiv, Parlamentul European și Consiliul au informat Comisia că nu vor formula obiecțiuni. Respectivul termen se prelungește cu două luni la inițiativa Parlamentului European sau a Consiliului.

Articolul 15

Comitetul

Comisia este asistată de Comitetul Instrumentului european de vecinătate. Acesta este un comitet în sensul Regulamentului (UE) nr. 182/2011.

Articolul 16

Participarea unei țări terțe care nu face obiectul articolului 1

- (1) În situații justificate în mod corespunzător și în scopul de a asigura coerența și eficacitatea finanțării din partea Uniunii sau de a stimula cooperarea regională sau transregională, Comisia poate decide, de la caz la caz, să extindă eligibilitatea acțiunilor specifice, în conformitate cu articolul 2 din Regulamentul (UE) nr. .../2014^{*}, pentru a include țările, teritoriile și zonele care altfel nu ar fi eligibile pentru finanțare.

Fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 8 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. .../2014^{*}, persoanele fizice și juridice din țările, teritoriile și zonele în cauză pot participa la procedurile de punere în aplicare a acestor acțiuni.

- (2) Posibilitățile menționate la alineatul (1) al prezentului articol pot fi prevăzute în documentele de programare menționate la articolul 7.

Articolul 17

Pachetul financiar

- (1) Pachetul financiar disponibil pentru punerea în aplicare a prezentului regulament pentru perioada 2014-2020 este de 15 432 634 000 EUR în prețuri curente. Până la 5 % din valoarea pachetului financiar se alocă programelor de cooperare transfrontalieră prevăzute la articolul 6 alineatul (1) litera (c).

* JO: a se insera în text numărul regulamentului din documentul PE-CONS 130/13 (2011/0415 (COD)).

- (2) Creditele anuale sunt autorizate de Parlamentul European și de Consiliu în limitele cadrului financiar multianual.
- (3) În conformitate cu articolul 18 alineatul (4) din Regulamentul (UE) nr. 1288/2013 al Parlamentului European și al Consiliului¹, o sumă orientativă de 1 680 000 000 EUR din diferitele instrumente pentru finanțarea acțiunii externe, și anume Instrumentul de cooperare pentru dezvoltare, instituit prin Regulamentul (UE) nr. .../2014 al Parlamentului European și al Consiliului^{2*}, IEV, IPA II, instituit prin Regulamentul (UE) nr. .../2014^{**} și Instrumentul de parteneriat, instituit prin Regulamentul (UE) nr. .../2014 al Parlamentului European și al Consiliului^{3***} este alocată acțiunilor privind mobilitatea în scop educațional spre sau dinspre țările partenere în înțelesul Regulamentului (UE) nr. 1288/2013, precum și cooperării și dialogului politic cu autoritățile, instituțiile și organizațiile din acele țări. Regulamentul (UE) nr. 1288/2013 se aplică utilizării fondurilor respective.

¹ Regulamentul (UE) nr. 1288/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 de instituire a acțiunii „Erasmus +” : Programul Uniunii pentru educație, formare, tineret și sport și de abrogare a Deciziilor nr. 1719/2006/CE, nr. 1720/2006/CE și nr. 1298/2008/CE (JO L 347, 20.12.2013, p. 50).

² Regulamentul (UE) .../... al Parlamentului European și al Consiliului din ... de instituire a unui instrument de finanțare a cooperării pentru dezvoltare (JO L ...)

* JO: de introdus numărul în text, iar în nota de subsol a se insera numărul, data și referințele de publicare în JO ale regulamentului din documentul PE-CONS 127/13 (2011/0406 (COD)).

** JO: de introdus numărul în text, iar în nota de subsol a se insera numărul, data și referințele de publicare în JO ale regulamentului din documentul PE-CONS 123/13 (2011/0404 (COD)).

³ Regulamentul (UE) nr. .../2014 al Parlamentului European și al Consiliului din ... de instituire a Instrumentului de parteneriat pentru cooperarea cu țările terțe (JO L ...).

*** JO: de introdus numărul în text, iar în nota de subsol a se insera numărul, data și referințele de publicare în JO ale regulamentului din documentul PE-CONS 128/13 (2011/0411 (COD)).

Finanțarea este pusă la dispoziție prin doar două alocări multianuale care acoperă primii patru ani, respectiv ultimii trei ani. Alocarea pentru acea finanțare se reflectă în programarea orientativă multianuală prevăzută în prezentul regulament, în concordanță cu necesitățile și prioritățile identificate ale țărilor în cauză. Sumele alocate pot fi revizuite în caz de circumstanțe majore neprevăzute sau de schimbări politice importante, în conformitate cu prioritățile de acțiune externă ale Uniunii.

Articolul 18

Serviciul European de Acțiune Externă

Prezentul regulament se aplică în conformitate cu Decizia 2010/427/UE.

Articolul 19

Intrarea în vigoare

Prezentul regulament intră în vigoare în ziua următoare datei publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Prezentul regulament se aplică de la 1 ianuarie 2014 până la 31 decembrie 2020.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la Strasbourg,

Pentru Parlamentul European

Președintele

Pentru Consiliu

Președintele

ANEXA I

Țările partenere menționate la articolul 1 sunt:

Algeria

Armenia

Azerbaidjan

Belarus

Egipt

Georgia

Israel

Iordania

Liban

Libia

Republica Moldova

Maroc

teritoriile palestiniene ocupate (TPO)

Siria

Tunisia

Ucraina

ANEXA II

Prioritățile sprijinului Uniunii în temeiul prezentului regulament

Pentru a sprijini atingerea obiectivelor specifice prevăzute la articolul 2, ținând seama totodată de documentele convenite de comun acord, astfel cum sunt prevăzute la articolul 3 alineatul (2), finanțarea din partea Uniunii poate aborda prioritățile prevăzute la punctele 1, 2 și 3 din prezenta anexă.

Unele din acele priorități pot fi relevante pentru mai multe decât un tip de program. Eventualele modificări ale prezentei liste orientative de priorități respectă principiul asumării comune.

Chestiunile orizontale, inclusiv democrația solidă și durabilă, drepturile omului, egalitatea de gen, combaterea corupției și mediul, sunt abordate în cadrul acestor priorități diferite.

1. Sprijinul Uniunii la nivel bilateral abordează, după caz, între altele, următoarele priorități:
 - drepturile omului, buna guvernare și statul de drept, inclusiv reforma justiției, a administrației publice și a sectorului securității;
 - cooperarea instituțională și dezvoltarea capacităților instituționale, inclusiv pentru punerea în aplicare a acordurilor Uniunii;
 - sprijinul furnizat actorilor societății civile și rolului acestora în procesele de reformă și în tranzițiile democratice;

- dezvoltarea economică durabilă și favorabilă incluziunii, inclusiv la nivel regional și teritorial, și coeziunea teritorială;
- dezvoltarea sectoarelor sociale, în special pentru tineret, cu accent pe justiția și coeziunea socială și pe ocuparea forței de muncă;
- dezvoltarea comerțului și a sectorului privat, inclusiv sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii, ocuparea forței de muncă și punerea în aplicare a zonelor de liber schimb solide și cuprinzătoare;
- agricultura și dezvoltarea rurală, inclusiv securitatea alimentară;
- gestionarea durabilă a resurselor naturale;
- sectorul energetic, cu accent pe eficiența energetică și pe energia din surse regenerabile;
- transporturile și infrastructura;
- educația și dezvoltarea competențelor, inclusiv învățământul profesional și tehnic;
- mobilitatea și gestionarea migrației, inclusiv protecția migranților;
- consolidarea încrederii și alte măsuri care contribuie la prevenirea și soluționarea conflictelor, inclusiv furnizarea de sprijin pentru populațiile afectate și în vederea reconstrucției.

Prioritățile prevăzute la acest punct pot contribui la realizarea mai multor obiective ale prezentului regulament.

2. Sprijinul Uniunii la nivel multinațional abordează, după caz, între altele, următoarele priorități:
- drepturile omului, buna guvernare și statul de drept;
 - cooperarea instituțională și dezvoltarea capacităților instituționale;
 - cooperarea regională, în special în cadrul Parteneriatului estic, al Uniunii pentru Mediterana și al Parteneriatului pentru democrație și prosperitate comună;
 - învățământul superior și dezvoltarea competențelor, mobilitatea studenților și a personalului didactic, tineret și cultură;
 - dezvoltarea economică durabilă, comerțul și dezvoltarea sectorului privat și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii;
 - sectorul energetic, inclusiv rețelele de energie;
 - interconexiunile de transport și de infrastructură;
 - gestionarea durabilă a resurselor naturale, inclusiv a apei, creșterea ecologică, mediul și adaptarea la schimbările climatice și atenuarea efectelor acestora;
 - sprijinirea societății civile;
 - gestionarea mobilității și a migrației;

- consolidarea încrederii și alte măsuri care contribuie la prevenirea și soluționarea conflictelor.

Prioritățile prevăzute la acest punct pot contribui la realizarea mai multor obiective ale prezentului regulament.

3. Sprijinul Uniunii prin intermediul programelor de cooperare transfrontalieră abordează, după caz, următoarele priorități:

- dezvoltarea economică și socială;
- mediul, sănătatea publică, siguranța și securitatea;
- mobilitatea persoanelor, a bunurilor și a capitalurilor.

Prioritățile prevăzute la acest punct reflectă provocări comune. Ele constituie cadrul pentru identificarea priorităților specifice cu țările participante la cooperarea transfrontalieră.

Organizațiile societății civile vor fi implicate în dezvoltarea programelor și vor constitui, alături de autoritățile locale și regionale, principalii beneficiari ai acestora.

Alocări financiare în funcție de tipul de program

Programe bilaterale: până la 80 %

Programe multinaționale: până la 35 %

Cooperare transfrontalieră: până la 5 %
